

Uitleg over volume- en tijdsafhankelijke nettarieven

Inleiding

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) is van plan de manier waarop huishoudens en bedrijven met een kleine aansluiting (tot en met 3x80 Ampère) betalen voor het gebruik van het elektriciteitsnet aan te passen.

De aanpassing gaat alleen over de kosten die huishoudens en bedrijven betalen voor het gebruik van het elektriciteitsnet. Dit worden transporttarieven of nettarieven genoemd. Huishoudens betalen deze tarieven via hun energieleverancier, die dit bedrag namens de netbeheerder in rekening brengt. De netbeheerder gebruikt dit geld om het elektriciteitsnet te onderhouden en uit te breiden.

De nettarieven vormen ongeveer een derde van de elektriciteitsrekening van huishoudens. De andere onderdelen van de elektriciteitsrekening bestaan uit het bedrag voor de geleverde elektriciteit en belastingen.

In 2027 gaan de nettarieven met ongeveer €89 omhoog. Het elektriciteitsnet bereikt op veel plekken in Nederland zijn capaciteitsgrenzen, waardoor extra investeringen nodig zijn. Naar verwachting lopen de kosten de komende jaren verder op. Daarom wordt het steeds belangrijker dat het elektriciteitsnet zo efficiënt mogelijk wordt gebruikt en dat de kosten zo eerlijk mogelijk worden verdeeld.

De ACM wil daarom vanaf 1 januari 2029 volume- en tijdsafhankelijke nettarieven voor huishoudens en bedrijven met een kleine aansluiting invoeren.

In dit document legt de ACM uit waarom deze verandering nodig is, hoe het nieuwe tariefstelsel eruitziet, wat dit voor huishoudens betekent en hoe betrokkenen op het voorstel kunnen reageren. Begin 2027 neemt de ACM een definitief besluit, zodat de nieuwe tarieven in 2029 kunnen ingaan.

Waarom zijn volume- en tijdsafhankelijke nettarieven nodig?

De vraag naar elektriciteit neemt de komende jaren naar verwachting verder toe. Huishoudens gebruiken steeds meer elektrische apparaten, zoals warmtepompen, elektrische auto's, inductiekookplaten en airconditioners. Daarnaast worden nieuwe woningen gebouwd, willen bedrijven uitbreiden en stappen steeds meer huishoudens en bedrijven over van fossiele brandstoffen op elektriciteit.

Tegelijkertijd zit het elektriciteitsnet op veel plaatsen in Nederland vol. Vooral op bepaalde momenten van de dag gebruiken veel huishoudens en bedrijven veel elektriciteit. Denk bijvoorbeeld aan het einde van de middag en het begin van de avond wanneer mensen thuiskomen, koken, hun woning verwarmen en hun elektrische auto opladen.

Om aan de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen zijn grote investeringen in het elektriciteitsnet nodig. Netbeheerders leggen nieuwe kabels aan, bouwen elektriciteitsstations en breiden bestaande stations uit. Deze kosten worden uiteindelijk via de nettarieven betaald door de gebruikers van het elektriciteitsnet.

Het elektriciteitsnet is echter niet de hele dag even druk. Door een deel van het elektriciteitsgebruik te verschuiven naar rustigere momenten ontstaat tijdens piekuren meer ruimte. Hierdoor zijn minder netverzwaringen nodig en kunnen er meer woningen en bedrijven worden aangesloten. Efficiënter

gebruik van het net helpt daarmee om de problemen op het volle elektriciteitsnet te verminderen en de kosten in de hand te houden.

Wat verandert er vanaf 2029?

Op dit moment betalen huishoudens een vast nettarief. Het maakt voor de hoogte daarvan niet uit hoeveel elektriciteit zij gebruiken of op welk moment van de dag zij dat doen.

De ACM wil dat het nettarief beter aansluit bij het gebruik van het net. Wie veel elektriciteit van het net afneemt, draagt meer bij aan de kosten dan iemand die weinig elektriciteit gebruikt. En elektriciteitsgebruik op momenten waarop het elektriciteitsnet erg druk is, wordt duurder dan elektriciteitsgebruik op rustige momenten.

In het voorgestelde systeem blijft ongeveer een derde van het nettarief een vast bedrag. Ongeveer twee derde wordt afhankelijk van **hoeveel elektriciteit u gebruikt én op welk moment u die elektriciteit gebruikt**.

Tijdens drukke uren is het tarief hoger. Tijdens rustige uren is het lager. Wie weinig elektriciteit gebruikt of een deel van het gebruik kan verplaatsen naar rustige momenten kan daardoor lagere netkosten hebben. Huishoudens en bedrijven die veel elektriciteit gebruiken of vooral tijdens piekuren elektriciteit gebruiken, betalen meer.

Waarom ook voor huishoudens?

Grote bedrijven die rechtstreeks zijn aangesloten op het hoogspanningsnet van TenneT betalen nu al tijdsafhankelijke nettarieven. Voor bedrijven met een grote aansluiting op de regionale netten werkt de ACM aan invoering van tijdsafhankelijke nettarieven in 2028.

Ook huishoudens en kleine bedrijven hebben gezamenlijk veel invloed op de belasting van het elektriciteitsnet. Vooral op winteravonden ontstaat een duidelijke piek in het elektriciteitsgebruik. Huishoudens verwarmen dan hun woning, gebruiken hun inductiekookplaat of elektrische oven en laden bijvoorbeeld hun auto op.

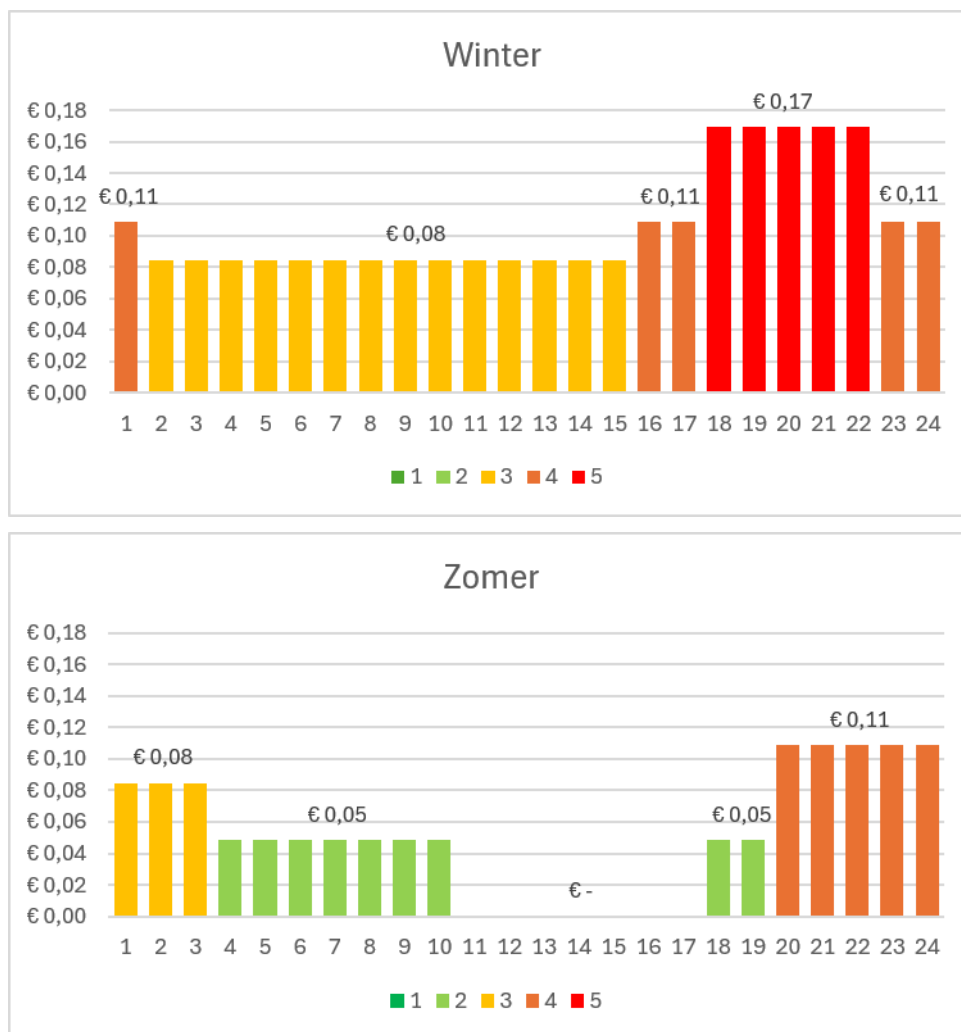
Een deel van dit elektriciteitsgebruik kan op een ander moment plaatsvinden. Een elektrische auto hoeft bijvoorbeeld meestal niet direct na thuiskomst volledig te worden opgeladen.

Naar verwachting kan het voorgestelde tariefstelsel de piekbelasting van huishoudens met ongeveer 10% verminderen. Daardoor kunnen volgens de doorrekening ongeveer 700.000 extra woningen van een netaansluiting worden voorzien, zonder dat het elektriciteitsnet direct hoeft te worden uitgebreid.

Hoe werkt het?

Het nettarief wordt afhankelijk van de hoeveelheid elektriciteit die u gebruikt én het moment waarop u die elektriciteit gebruikt.

Er komen verschillende tijdsblokken met lage, normale en hoge tarieven. De tijdsblokken verschillen tussen zomer en winter, omdat ook de drukte op het elektriciteitsnet gedurende het jaar verschilt.

Indeling van de tijdsblokken. De tarieven zijn indicatief, gebaseerd op de kosten van de netbeheerders in 2026. Als gevolg van de stijgende kosten van netbeheerders, stijgen de nettarieven de komende jaren. De tarieven die vanaf 2029 gaan gelden zullen eind 2028 worden vastgesteld door de ACM.

Tijdens drukke uren betaalt u een hoger tarief per hoeveelheid gebruikte elektriciteit. Tijdens rustige uren betaalt u een lager tarief.

Het gaat hierbij alleen om het nettatarief voor het gebruik van het elektriciteitsnet. Daarnaast betaalt u aan uw energieleverancier voor de elektriciteit die u gebruikt. Die leveringskosten staan los van de nettarieven.

Wat betekent dit nieuwe systeem voor huishoudens?

Het effect verschilt per huishouden. Twee zaken zijn daarbij vooral belangrijk: **hoeveel elektriciteit u gebruikt** en **op welke momenten u die elektriciteit gebruikt**.

Huishoudens die weinig elektriciteit gebruiken gaan in het voorgestelde tariefstelsel doorgaans minder betalen dan huishoudens die veel elektriciteit gebruiken. Daarnaast kunnen huishoudens hun netkosten beïnvloeden door elektriciteitsgebruik waar mogelijk te verschuiven naar goedkopere uren.

Op basis van recent onderzoek zal naar verwachting na invoering van de nieuwe nettarieven **53 tot 64% van de huishoudens minder betalen** dan ze onder het oude tariefstelsel zouden hebben gedaan. Voor **36 tot 47% van de huishoudens vallen de nettarieven hoger uit**.

De precieze gevolgen verschillen sterk per woning en huishouden. In de huidige berekeningen kan een gemiddeld appartement bijvoorbeeld ongeveer €100 tot €200 per jaar minder aan nettarieven gaan betalen dan onder het oude tariefstelsel het geval zou zijn geweest. Een huishouden in een vrijstaande woning met een hoog elektriciteitsgebruik en veel elektrische apparatuur dat het verbruik zoveel mogelijk aanpast, betaalt zo'n €300 tot €500 per jaar meer.

Dit zijn voorbeelden. Het uiteindelijke bedrag hangt onder andere af van het totale elektriciteitsverbruik, het type woning en de momenten waarop elektriciteit wordt gebruikt. Als u een preciezer idee wilt krijgen wat de nieuwe nettarieven voor uw situatie betekenen, kunt u [dit onderzoek](#) raadplegen.

Warmtepompen en elektrische auto's kunnen het elektriciteitsgebruik van een huishouden aanzienlijk verhogen. Uit onderzoek in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat blijkt tegelijkertijd dat verduurzamen, bijvoorbeeld door van een gasgestookte cv-ketel over te stappen op een (hybride) warmtepomp, ook met het nieuwe tariefstelsel blijft lonen.

Rekenvoorbeeld

Als de nieuwe nettarieven dit jaar al zouden gelden, zouden de tarieven afhankelijk van het tijdstip tussen de 0 en 17 eurocent per kWh liggen. Bij een min of meer standaard verbruikspatroon komt het gemiddelde tarief over een jaar uit op ongeveer 8 tot 10 eurocent per kWh.

Huishoudens betalen nu een vast nettarief voor transport van elektriciteit van ongeveer €360 per jaar. Ongeveer een derde daarvan blijft in het nieuwe systeem een vast bedrag: circa €120.

Een huishouden dat ongeveer 2.500 kWh per jaar gebruikt en een gemiddeld verbruikspatroon heeft, zou daarnaast ongeveer $2.500 \text{ kWh} \times 9 \text{ cent} = €225$ aan tijdsafhankelijke nettarieven betalen. Door elektriciteitsgebruik van dure naar goedkopere momenten te verplaatsen kan het huishouden de kosten verder verlagen.

Naast het nettarief voor transport betalen huishoudens ook een nettarief voor het gebruik van de aansluiting en de meter.

Hoe kunt u uw nettarieven verlagen?

De belangrijkste manier om uw netkosten te beperken is minder elektriciteit van het net te gebruiken. Daarnaast kunt u bij invoering van de nieuwe tarieven besparen door elektriciteit waar mogelijk buiten de drukste uren te gebruiken.

- **Elektrische auto:** laad de auto zoveel mogelijk op tijdens goedkope uren, bijvoorbeeld 's nachts. Een slimme laadpaal kan dit automatisch regelen.
- **Warmtepomp:** een goed geïsoleerde woning kan vóór een duur tijdsblok iets meer worden verwarmd, zodat de warmtepomp tijdens de piekuren minder hoeft te werken.
- **Zonnepanelen:** door zelf opgewekte elektriciteit direct in huis te gebruiken hoeft u minder elektriciteit van het net af te nemen.
- **Vaatwasser, droger en wasmachine:** laat deze apparaten waar mogelijk buiten de piekuren draaien.

- **Kleine elektrische apparaten:** verlichting, televisie en andere kleine apparaten hebben relatief weinig invloed op uw totale netkosten. Ook koken op inductie duurt meestal maar kort, waardoor het effect op de jaarrekening beperkt is.
- **Thuisbatterij:** een batterij kan elektriciteit opslaan en deze later gebruiken. Of dit financieel aantrekkelijk is, hangt af van uw situatie. Laat u hierover goed informeren.
- **Slimme apparaten en apps:** steeds meer apparaten kunnen automatisch worden aangestuurd. Hierdoor kan elektriciteitsgebruik worden verschoven zonder dat u daar steeds zelf naar hoeft om te kijken.

Reageren op de consultatie

De ACM is van plan begin volgend jaar een definitief besluit te nemen over de volume- en tijdsafhankelijke nettarieven voor huishoudens en bedrijven met een kleine aansluiting zodat de nieuwe tarieven op 1 januari 2029 kan ingaan.

Voordat de ACM een definitief besluit neemt, krijgen alle belanghebbenden de gelegenheid om op het voorgenomen besluit te reageren. Meer informatie hierover staat in het ontwerpbesluit.

Huishoudens die nu vragen hebben over het voorgestelde tariefstelsel kunnen contact opnemen met ACM ConsuWijzer, het consumentenloket van de ACM.

Zodra de ACM een definitief besluit heeft genomen, zullen energieleveranciers en netbeheerders hun klanten verder informeren over de nieuwe tariefstelsel.